

Whakaaturanga.

- ME ata korerotia enei kupu whakarite kia tino mohiotia nga kupu pakeha kua whakamaoritia.
- Ana kitea nga reta nui i te tuatahi o te rarangi, penei. W.R.T. kia mohiotia ko tera te tangata e korero ana, i nga kupu e tuhia ana i muri.
 - Ko enei te ritenga enei reta nui:—
 - W.R.T. Ko te Waati Rangatira Teparā.
 - P.W.R.T. Ko te Pati Waati Rangatira Teparā.
 - W.M. Ko te Waati Maihara.
 - W.H. Ko te Waati Hekeretari.
 - W.H.M. Ko te Waati Hekeretari Moni.
 - W.T.M. Ko te Waati Tepute Maihara.
 - W.T. Ko te Waati Teparā.
 - W.W.T. Ko te Waati Waiti Teparā.
 - W. Hapihana. Ko te Waati Hapihana.
 - W.H.H. Ko te Waati Hoa Hekeretari.
 - W.K. Ko te Waati Kaari.
 - W. Heteri. Ko te Waati Heteri.
 - Te tikanga o enei ingoa.

WAATI: He ingoa whakahonore e apiti ana ki nga Apiha o te Rore.
RANGATIRA: E marama ana te tikanga o tenei kupu.
TEPARA: Ko te ingoa tenei o nga mema o te oota o nga Kuru Teparā.
PATI: Te ingoa o tetahi o nga Apiha.
TE MAIHARA: Ko te Apiha whakahaere i nga mema ki o ratou turunga, nohoanga ranei.
TE HEKERETARI: Ko te kai tuhituhi tenei.
TE TEPUTE: He tangata whakakapi tenei i te mahi o tetahi Apiha ke.
TE WAITI: He tangata tenei e whakaritea ana hei whakakapi i tetahi atu Apiha ki te ngaro ia.
TE HAPIHANA: Ko tenei te minita o te Rore.
TE KAARI: Ko te Apiha tiaki i te tatau.
TE HETERI: Ko te Apiha kai titiro.
 - INITIPENETANA: Ko tenei tetahi o nga ingoa o te oota Kuru Teparā, he whakaatu kia mohiotia, e tu ana ratou i to ratou mana anake; ehara ratou i nga tangata o te Kawanatanga, o te Hahi ranei; kei a ratou anake te whakahaerenga o a ratou take.

KANATIETI: Ko te ingoa tenei o te tangata e tono ana kia whakaurua ia ki te oota.
TIWHIKETE: He pukapuka hoatu tenei ki te mema; kia mohiotia e te katoa ko wai ia.
TIEA: Ko te nohoanga tenei o te Tumuaki.
MINUETE: Ko enei nga tuhituhinga o nga mahi katoa o te hui.
KARANI: He kupu e rite ana ki te tino nui; he kupu e apiti ana ki te Rore tino nui.
RITANA: KO nga pukapuka whakaatu i nga moni, o te maha hoki o nga tangata o te Rore, me era atu mea, hoki.
RIPOTA: Ko tenei te whakaaturanga o te mahi o te Apiha o te komiti ranei, ki te mahi i hoatu kia mahia e ratou.
OPIRIKEIHANA: E ahua rite ana tenei ki te oati, ara, ko te whakaaetanga o te mema ki tona whakaritenga i nga mea katoa o te oota.
OOTA: Ko te ingoa tenei o te ope o nga Kuru Teparā.
KUPU PAHI: Ko te kupu tuatahi, e hoatu ana ki nga mema; ma te mohio ki tenei kupu e uru ai te mema ki nga Rore.
RORE: Ko te ruma tenei e hui ai nga Kuru Teparā. Ko te ingoa hoki mo nga tangata e huihui ana ki taua ruma.
KAATA: Ko te pukapuka whakamana tenei i te Rore, he mea tuku mai e te tino Rore nui.
RIKERIA: Ko nga Kakahu enei o nga mema Kuru Teparā. RITUERA: Ko te pukapuka tenei o nga mahi o nga karakia, me nga himene hoki.
TIKIRI: E toru nga tikiri o nga mema; e ka uru tuatahi; kei te Tikiri tuatahi; ka whakanekehia ake; kei te

Tikiri tuarua; ka whakanekehia ano, kei te Tikiri tuatoru.

TE KAWERA: Ko te rakau tenei mo te patupatu i te tepu.

TEREHUA: Ko te Apiha tiaki i nga moni.

KONETETUHIANA: Ko tenei te ingoa o te tikanga i tu ai te Oota.

PERETI: Ko te hapainga i te tikanga, e whakae nei te tangata kaore ia e kai i te mea whakahaurangi.

•: Ko te tohu tenei e ka rite te patupatu i te tepu. Kia rite te patu ki te nuinga o enei tohu.

* * *: Ka kitea enei tohu, kia mohio, me homai he kupu e te tangata e korero ana.

Te Whakaritenga O Te Ruma Huihui Kuru Tepara.

Rituera Mo Nga Rore Takiwa O Te Oota Initipenetana O Nga KURU TEPARA. Itaia I Runga I Te Mana O Te Tino Waati Rore O Te Ao. 1884.

Nga Mea o Roto.

He Whakaatu Mo Nga Tikanga Whakahaere.

KAORE te Tino Waati Karani Rore o te Ao e hoko i nga Rituera ki nga Rore i raro i aia, engari he hoatu noatu mo nga mahi anake, a kua e ki he utu nga moni e homai ana, engari he moni, mo te reti anake o ana pukapuka; a kaore e taea te tango e tetahi i ana pukapuka mana anake.

I nga takiwa e noho ana nga Rore, me nga whare temepara i raro i te Karani Rore, ma tera anake e hoatu nga Rituera; ehara i te tuku mo ratou ake; a ka hiahia nga Rore, nga tangata o nga whare Temepara ranei, ki etahi pukapuka hou, me matua whakahoki i nga pukapuka tawhito; kaore e tika kia tumau tonu iho aua pukapuka ki nga Rore mehemea kaore e mahia aua pukapuka.

Kahore e tika kia mau etahi apiha i nga pukapuka o te mahi e rere ke i tana mahi, a kaore i tika kia mau etahi apeha, mema ranei, i etahi Rituera hei tino taonga mona.

Kahore e tika kia hokona, kia whakina ranei nga Rituera ki nga tangata ehara nei i te mema.

E ka korerotia nga Rituera, me whakaritea nga kupu kia rite mo te tane, mo te wahine ranei. Mo te tangata kotahi; mo nga tangata e maha ranei.

Te tohu (he Tiki te ingoa) • hei whakarite i te maha o nga patunga o te rakau ki te tepu (ko te ingoa o te rakau patu he Kawera), he tohu karanga enei patunga kia haere mai, nga mema kia noho. Nga tohu (he atariki te ingoa) * * * he patuki kia whakarongo ki etahi kupu o nga mahi kaore nei e tika kia tuhia.

Kahore e tika kia homai noa etahi tikanga, kupu ranei ki nga whakahaere, kua hoki e whakarerea tetahi wahi o te Rituera, engari e ka whakaturia tetahi Rore hou katahi ka taea te whakarere ke. Kua e whakarerea nga waiata o tenei Rituera, e whakaurua mai ranei etahi atu; engari ka tika te whakarere i nga rarangi kei roto i enei tohu [] (he paraki te ingoa) mehemea e hiahia ana.

He Whakaatu Mo Nga Mea Katoa.

Te Apiha Tumuaki.—I nga takiwa kaore nei te W.R.T. me te W.W.T. ranei, me noho te P.W.R.T. matamua o te Rore ki te tiea. Mehemea kaore nei te W.R.T. te W.W.T. me nga P.W.R.T. katoa i te ruma, ma te W.H. ma tetahi mema ranei e karangaranga i te hui ka pooti ai i tetahi Tiamana, kaore e tika kia moihanatia e te Tumuaki tetahi mea, kia korerotia ranei he kupu, i aia e noho ana i te tiea; kaore hoki e tika kia pooti ringaringa ia; engari, mehemea he mema ia, ka tika kia pooti ringaringa ia, engari mehemea e rite ana nga pooti o nga taha erua me pooti ia; eka poti tikiti me pooti ia me te katoa engari kahore tana pooti whakahinga. Ka tika kia karangatia e te Tumuaki tetahi manuhiri ki te noho i te tiea; mehemea ka whakaetia te Rore. Engari kahore te manuhiri e noho ana i te tiea e whai mana ki te pooti; engari mana e ki kua hinga te moihana no te mea kahore i nui ona pooti.

Te Pahi Waati Rangatira Tepara.—Ko nga P.W.R.T. o te Rore ko enei nga tangata apiha i whakaritea hei W.R.T. o te Rore, a i noho ki te tiea a mutu noa te koata. Te P.W.R.T. matamua ko te mema tenei i W.R.T. i roa atu i tona apihatanga. Te P.W.R.T. o muri iho ko te mema tenei i W.R.T. hou; me noho te P.W.R.T. ki te tiea o

te P.W.R.T. Kaore e whai mana nga P.W.R.T. o nga Rore ke ki nga turunga o te tetahi Rore.

Mo nga Apiha i ngaro ana.—Ma te W.R.T. e whakarite he tangata whakakapi i nga tiea o nga Apiha e ngaro atu ana, a mehemea ka tae mai ratou; ma te karanga atu ano, e tika ai ta ratou haere ki o ratou nohoanga. Ka hiahia tetahi Apiha ki te haere, kaore ano i ata mutu noa te mahi, me patai ia kia tukua ia e te Rore ma te W.R.T. e patai mona; ma te W.R.T. hoki tona tiea e whakakapi.

Nga tikanga mo nga Kanatieti.—Nga moihana whakauru Kanatieti, ahakoa mo te whakaurunga o etahi o nga mema o te Rore Taitamariki, tukunga mai ranei i runga i te mana o tetahi pukapuka; tukunga mai ranei o nga mema i hinga, me ata korerotia aua moihana pera ano mehemea he tangata e tono tuatahi mai ana.

Kupu Pahi.—Ma te W.R.T. anake e hoatu te kupu pahi ki nga mema; e kia ata whakaritea ra ano nga apiha mo te takiwa; kia utua hoki nga moni ka hoatu i te kupu pahi; a kaore e tika kia noho tetahi tangata ki te Rore ki te kore i riro mau ki aia te kupu pahi. Mehemea, ka puta mai tetahi mema manuhiri a kaore i aia taua kupu pahi; ka tika ano kia noho ia i te Rore mehemea kua whakaurua mai ia e tetahi Karani Rore Apiha; tuarua, mehemea kei reira tetahi mema e mohio ana i riro atu ano ki aia taua kupu pahi engari kua wareware; tuatoru, mehemea, kaore ano i pahemo noa nga wiki e toru o te koata, a, e ki ana ia kaore ano i whakaritea nga apiha o te koata o tona Rore, na reira kaore ano i whakapuakina mai te kupu pahi. Kahore e tika kia hoatu e te W.R.T. te kupu pahi ki tetahi mema o te Rore ke, mehemea kaore taua pukapuka whakamana i aia i hainatia e tetahi W.R.T. a me penei te ahua o taua pukapuka whakamana:—

Tenei kua kitea i utua e (te ingoa o te tangata) te moni e rite ana mo te koata e timata ana i ra tuatahi o (te ingoa o te marama) ka tika hia hoatu ki aia te kupu pahi mo te koata; engari kaore e taea e ia te haere mai ki ahau, na reira tenei ahau te W.R.T. o (te ingoa o te Rore) e whakamana e ki hoki ana ki te W.R.T. o te Rore kia hoata ki te mema e tango atu nei i tenei pukapuka te kupu pahi. Na (te ingoa o te kai tuku mai i te pukapuka) W.R.T.

Rikeria.—Me takoto nga kakahu Rikeria i te ruma tuatahi; ma te Waati Kaari e ki kia kakahuritia e nga mema i mua o to ratou haerenga ki roto i te Rore.

Kaua e whakautua te whakahonore o nga mema e te P.W.R.T. te W.W.T. ranei, e te W.R.T. ranei; ki te kore i rite to ratou Rikeria ki te kore ranei e tu ki waenganui.

Mo te Pooti.—Ka pooti te mema me hapai tona ringaringa mau.

Nga Whakahaerenga.

(Ka tika ano kia rere ke te whakahaere mehemea e hiahia ana e te Rore.)

- Nga mahi whakatuwhera o te Rore, me te whakarite i nga Apiha.
- Ma te Waati Hekeretari o nga moni e karangaranga i nga ingoa o nga Apiha, ma te Waati Maihara e utu atu.
- Ma te Waati Hekeretari e korero nga minuate.
- He Kupu ano ranei o nga komiti mo nga kanatieti?
- Nga pooti mo nga kanatieti.
- Nga karakia whakauru.
- Takiwa watea mo te mihi atu ki te kanatieti hou.
- He kupu, pire ranei a te Waati Hekeretari o te Tepute Rore ranei kia korerotia mai?
- E hiahia ana ranei tetahi mema ki te whaki mai i te ingoa o tona hoa hei mema?
- Te whakatunga komiti uiui i nga kanatieti.
- He kohikohinga moni ranei?
- E mate ana ranei etahi mema?
- Kua tuhituhia ranei etahi hara o etahi mema e whakakore ana i ona oati?

‡He kupu mo nga mema e ngaro atu ana.]

‡He tuhinga i nga ingoa o nga mema i te ruma.]

‡Ko enei nga mahi ma te huihuinga tuatahi I te Koata.

‡Nga ripota o nga Apiha o te W.H. o te W.H.M. o te W.T; o te W.M.

‡Te ripota o te komiti o nga moni.

‡Te ripota o te Hupiritini o nga Teparu taitamariki.

‡Whakahuatanga pootitanga hoki o nga Apiha, o enei, te W.R.T. te W.W.T; te W.H; te W.H.M; te W.T; te W.R.; te W.M.; te W. Kaari; me te W. Heteri.

‡Te whakaritenga o te W.T.H. o te W.T.M. hoki.

‡Te whakawahinga o ngo Apiha.

‡Te whakatunga o nga komiti tuturu.

Te Pootinga mo nga mema whakarite.

Te Korerotanga o nga ripota o nga mema kua whakaritea.

Mo te hui tuatahi o te tau.

Te whakapuakina o tetahi Tepute mo te Rore.

Te whakaritenga pootinga o nga kai tiaki.

Te whakaritenga pootinga o nga tangata whakahaere i te Temepara o nga tamariki.

- Nga ripota o nga komiti i whakaritea mo tetahi mahi ano.
- Tera ano ranei he mahi kaore ano i whakamutua?
- Te karangatanga o nga Apiha i ngaro atu i te huihuinga i mua atu i tenei.
- He mahi ano ranei mo naianei?
- Tera ano ranei he tono mo te Tikiri?
- Tera ano ranei he kupu whakahau o tetahi mema mo te katoa.
- Nga karakia whakamutu.

Whakatuwheratanga.

W.R.T. Tenei ka whakatuwheratia e matou te Rore. Me haere ki waho nga tangata ehara nei i nga mema. Me kakahu nga apiha me nga mema i o ratou kakahu i rite ana ki o ratou tikiri, ka tu ki te wahi i whakaritea mo ratou.

[Ka whakaritea inaianei nga apiha hei mahi i nga mahi o te hui.]

Me homai e te Waati Waiti Tepara te kupu pahi o te koata; me haere ia ki te kaari me te heteri; me whakamatau mehemea e mohio ana ratou ki nga tohu me nga kupu pahi o te koata, me nga kupu pahi tuku ki waho, a ka mutu te uiui, me whaki mai.

[Me hoki mai te W. W.T. ki tona wahi i te Rore, a mehemea e mohio ana te Kaari me te Heteri ki o ratou mahi ka ki mai (kaua e whakatuohu):—]

W.W.T. Ete Waati Rangatira Tepara, kua tika te homai o nga whakaaturanga me nga kupu pahi.

W.R.T. Me homai e te Maihara me te Tepute Maihara te kupu pahi; me ui ki nga mema mehemea e mohiotia ana e te katoa te kupu pahi, ka mutu me whaki mai. Me homai nga manuhiri i o ratou ingoa, me te nama o a ratou Rore, a ma nga Waati Maihara e whakahua mai. Me timata te uiui o te Waati Maihara i taku taha katau, te Tepute Maihara i taku taha mau, me haere me uiui atu ki ia mema, ki ia mema, ka tae ki tetahi mema ki te kore tana kupu pahi i aia, me whakaatu mai; me tu nga mema e ka hoatu i te kupu pahi.

[Ka mutu te uiui, me hoki nga Waati Maihara ki o raua turanga, ka ki (kaua e tuohu):—]

W.M. E Te Waati Rangatira Tepara, e tika ana nga tangata i to taha katau.

W.T.M. E Te Waati Rangatira Tepara, e tika ana nga tangata i to taha mau.

•••

W.C.T. E aku whanaunga e aku tuahine, ko taku mahi he noho hei tumuaki mo tenei hui, hei pehi i nga raruraru hei titiro kia rite nga kakahu o nga mema, hei whakahaere i nga mahi kia tika, kia tere haere. E nga Waati Apiha, he aha nga mahi o ia tangata, o ia tangata o koutou?

W.W.T. Ko taku mahi hei hoa mou ki te whakahaere i nga mea; hei tiaki i te tomonga mai i te haerenga atu ranei o etahi i te takiwa e whakatuwheratia ai, e mahia ai ranei nga mahi mau ra ano te kupu mai: he tiaki hoki i te ruma tuatahi o tenei Rore; a hei hoa hoki mo nga Kaari ki te whakahaere i nga ture o tenei Oota.

P.W.R.T. Taku mahi he whakaae i nga tuohutanga o nga mema, mehemea e kakahu ana i o ratou Rikeria.

W.M. Taku mahi; he ata titiro mehemea e whai mana ana nga tangata katoa ki te uru mai ki nga mahi; he tiaki i te Rikeria; he whakaatu atu i nga tangata mo te whakauru; he haere tiaki i nga mema.

W. Hapihana. Ko taku mahi he whakahaere i nga karakia o tenei Rore.

[Me korerotia i konei tetahi wahi o te paipera, me ki te Waati Hapihana:—]

Tena, me whakarongo tatou ki nga kupu whakaako o te Atua.]

Me titiro tatou ki te Atua kia whakapaia tatou.

Te Inoi.

[Ka hiahia te inoi kore pukapuka ka pai.]

E to matou Matua i te Rangi, e whakawhetai ana matou mo to mahi tiaki i a matou i nga ra o tenei wiki; a kua rupeke nei matou ki tenei huihuinga me te noho ora. Kia pai koe ki te muru i o matou hara katoa; tenei kua huihui nei matou ki te whakahaere i nga mahi nui i te pehi o te hiahia; whakamaramatia, whakakahangia matou, kia tino whaimana whaikaha o matou mahi i nga mea pai. A ka inoi atu matou mo nga tangata e mate ana i nga wahi katoa, mo te tangata haurangi mo tona hoa me ona tamariki. Homai to atawhai ki to matou nei Oota, me

nga hahi e rite ana ki tenei. E, Ihowa, arahina matou i nga mahi o tenei hui, arahina matou ki nga ara o tenei haererenga i te ao; a, ka mutu, kawea matou ki to Rangatiratanga he whakaaro hoki ki to Tama e tino arohaina nei e koe, to matou Kai Whakaora. AMINE.

Te W.R.T. E nga Apiha me nga mema, e marama ana o tatou mahi; a me mahi tika te katoa; kahore i kitea tetahi mahi e nui atu i tenei e mahia nei e tatou. Kua haere mai nei tatou ki te whakahaere i enei mea, tena, mahia, ma tenei e haere nui ai o tatou nei take, a ka whai honore te Atua.

Tena kia waiata tatou i te waiata. Nama—

Himene Whakatuwhera.

Tenei matou e tono nei i to Whakapai,
E, Ihowa, homai to atawhai;
Nou anake to kaha ra,
Te matapuna o te kaha, me te aroha.

Kia tau iho To manakitanga,
Kia haere nui hoki to matou nei hanga
Kia maha nga haina ki te pereti,
A ka whiwhi i te ngakau ki.

Ma te pehi hiahia e whakakoa,
A ka rapu i To kupu;
Kia whiwhi ai i te kaha,
Ka whakae ko koe te Atua.

Haere mai nga hoa o nga tepara,
To matou ngakau e hari ana
Whakina mai te take.
I haere mai to koutou ope.

Tenei ano ka oati matou,
Ka kore hoki e kai matou;
I te kai whakahaurangi;
Kia tu tika, kaha hoki ai.

•
W.R.T. Tenei kua whakatuwheratia te Rore. Me ki atu te Kaari ki nga mema whai mana i roto i te ruma tuatahi, kia tomo mai.

Whakaurunga.

W.R.T. Me haere te W.M. ki te ruma tuatahi ki te titiro, mehemea kei reira etahi Kanatieti e tatari ana; me whaki mai.

[Me whakaatu nga ingoa e te W.M. ki te Rore; me karanga i te ingoa o ia kanatieti o ia kanatieti.]

W.R.T. E te W.H. kua tika ranei te pootitanga o enei Kanatieti?

W.H. E te W.R.T. kua tiki.

[Mehemea kaore i poto te pootitanga me matua mahia tera.]

W.R.T. Me haere te Pati Waati Rangatira Tepara me te Waati Hekeretari o nga moni ki te ruma tuatahi ki te uiui, ki te koho hoki i nga moni whakauru.

[Me haere te P.W.R.T. me te W.H.M. (kana e whakahonore) me ui ki tenei Kanatieti ki tenei Kanatieti enei uiuinga.]

P.W.R.T. He mema ranei koe o tenei Oota i mua?

[Mehemea ka whakakae mai, engari tera ano he me ahua he; me korerotia mai e nga Apiha ki te Rore.]

P.W.R.T. Ka whakaritea ranei e koe nga ture me nga tikanga katoa o tenei Oota, o tenei Rore hoki; e kore hoki e whakakahore enei ture, tikanga ranei i ou mahi ke atu ki te Atua ranei ki etahi atu ranei; mehemea ka whakaritea e koe, me ki mai koe. Ka Whakaritea e ahau?

Te Kanatieti.—Ka whakaritea e ahau.

P.W.R.T. Ka oati ranei koe ki enei mea; kaore rawa koe e kai i tetahi mea whakahaurangi; kahore e hoatu ranei kia kainga e tetahi, hei kai noa (haunga te kai hei rongoa), a mate noa koe? Mehemea ka oati koe ki enei, me ki mai koe; ka oati ahau.

Te Kanatieti.—Ka oati ahau.

P.W.R.T. E whakapono ana ranei koe ki te orange o te Atua Kaha rawa. Te Kawana me te Kai whakahaere i nga mea katoa mehemea e whakapono ana koe; me ki mai e whakapono ana ahau?

Te Kanatieti.—E whakapono ana ahau.

[E ka mutu enei uiuinga, te kokinga hoki o nga moni, me hoki nga apiha ki te Rore me tu i waenganui (kaua e whakahonore) me whaki atu i enei mea.]

P.W.R.T. E te Waati Rangatira Tepara kua tika te whakahokinga mai o nga Kanatieti.

W.H.M. E te Waati Rangatira Tepara kua utua nga moni whakauru.

W.R.T. E aku Whanaunga me aaku Tuahine; kei whakaaro koutou ki tetahi mea ke me whakaaro anake ki tenei whakaurunga; Ma nga Kaari e tiaki te Rore ina karakia tatou, kei hoihoi etahi, kei korerorero. I enei takiwa hoki ka haere he nga whakaaro o te Kanatieti mehemea ka kite ia e noho whakaaro kore ana etahi. Kia ata whakaaro tatou katoa ki enei mea, me inoi marie nga apiha me nga mema kia rite ai tenei karakia tenei mahi ki nga mahi take nui. Me haere te Waati Maihara ki te ruma tuatahi me arahi mai i te Kanatieti (i nga Kanatieti ranei.)

[Ma te W.R.T. e tono te Maihara kotahi, raua tokorua ranei; Ma te W.M. e patuki i nga patukitukinga tika ki te tatau, kia toru nga patukitukinga kaha ki te tatau o roto.]

W.K. (Me titiro ia, me whakaatu mai.) E te Waati Rangatira Tepara; e tono mai ana to tatou Waati Maihara kia tukua mai ia, me tona hoa.

W.R.T. Tukuna mai; me waiata tatou i to tatou waiata powhiri. Nama—

•••

[I te waiatanga o te waiata me arahi mai te Kanatieti e te W.M., me whakatu ki mua o te W.R.T.]

Haere mai te hunga e ngakau nui nei

Kia kake te tumanoko, te aroha me te whakaaro; nui

Tenei kua honohonoa nga wairua katoa

Kua paiherea ki te here o te aroha.

Haere mai, Haere mai, Haere mai.

Haere mai e o matou Whanaunga pai.

[Haere mai, Haere mai ahakoa e wehewehe ana

Nga whakaaro ki nga mea ke

Haere mai hei hoa ki te momotu.

I nga tiini o te haurangi kia tu ai.

Haere mai, Haere mai, Haere mai.

Hei hoa mo matou ki te mahi pai.]

Haere mai, Haere mai, ki to matou Oota,

Hei mahi, hei tiaki, hei hoa hoki e hiahiatia ana.

Ki nga mara o nga kuru Teparā,
Ki reira koutou mahi ai.
Haere mai, Haere mai, Haere mai.
Ma te Rangi koutou e whakapai.

•
W.M. E te Waati Rangatira Teparā; me whakaae mai koe ki ahau e whakaatu atu nei ki a koe i to tatou hoa; e hiahia nei kia uru mai hei mema mo to tatou nei Oota.

W.R.T. Ka nui to matou koa i to haerenga mai hei hoa mo matou ki te whakahaere i to matou nei Oota nui, Oota pai. Ka tonoa ano i akoe kia oati koe ki te whakarere te kai i te kai whakahaurangi a ki te whakarite hoki i o matou ture katoa. Engari kaua koe e matakū, kaore hoki etahi mea o tenei mahi e whakakore ana i nga ture, tikanga pai ranei o nga mea ke; engari he oati kaha tenei, he oati whaimana, a e kaore e taea te whakarere a mate noa te tangata; tenei, e pai ana ranei koe ki te uru mai; mehemea e pai ana, me ki mai, E pai ana ahau?

Ma ia Kanatietī, ma ia Kanatietī e utu atu.

E whakae ana ahau.

W.R.T. E te Waati Maihara mau e arahi atu i to tatou nei hoa ki te Waati Waiti Teparā hei hapai i tona opirikeihana.

Tena kia waiata tatou i te waiata, nama—

E Ihowa kia tika te arahi i a matou
Tiakina i roto i o ara matou.
A tenei ka inoitia nei o matou oati.
Tahuritia o matou inoi ki te koa nui.

Kaore matou e titiro ki to matou kaha.
Engari e tumanako ki te Atua Kaha;
Mau e whakaki ki te pai katoa;
Awhinatia matou a mate noa.

Kaua e titiro ki te Kapa whero,
E piataata nei ki te whakato;
E nga mea e mate ai te tangata,
Kei hapaia ki to waha, me nga hoa.
O nga hunga e ngaua ana e te nakahi,
Mate tonu mate rawa ki te ahi.

Kei a wai te aue? kei a wai te tangi?
Kei a wai te pouri nui atu i te po.
Pera me nga tangata i te wai,
Kua ngaro nei te marino me te aho,
Kei a wai nga motu koare nei he take?
Ko ratou e noho roa ana ki te waina kake.

E Te Atua o nga tangata pehi hiahia,
Manaakitia te rapunga o o ture tapu,
Nga tangata e whakae ana ki to kaha,

Hei whakangunga rakau o ture tapu;
Whakaakona ratou ki to hoari,
I nga takiwa o te whakawai
I nga haora pouri o te hara.

W.M. E te Waati Waiti Teparā tenei ka mou mai nei e ahau to tatou hoa mo te Opirikeihana.

•••

W.W.T. Me hoatu te ringaringa maui ki to manawa, me whakae ki tenei Opirikeihana.

"Tenei koe, te tangata e whakapono ana ki te Atua ki te kaha hoki o to Atua Kaha Rawa e whakae ana, i mua o enei kai titiro e oati ana hoki, e kore koe e hanga e hoko mai, e hoko atu ranei, e kai, e hoatu ranei kia kainga e tetahi atu, hei kai noa (haunga te kai hei rongoa) te waipiro, te waina, te pia me etahi atu o nga mea whakahaurangi ranei (ki konei tuhi ai te ingoa o nga mea e whakarerea ana) a ka pehi tonu koe te kai o enei mea i to takiwa, me ata whakaaro ano koe kia tika te mahi pehi kei he koe; Me oati ano koe e kore rawa koe e whaki atu e etahi o nga mahi ngaro o tenei Oota ki nga tangata e kore nei e tika kia mohio ratou; a i akoe e noho tonu ana i roto o tenei Oota, hei mahi koa ki akoe te whakarite i ona ture, i ona tikanga hoki; a kaua hoki e he to mahi ki etahi mema e tuku ranei kia mahia e tetahi atu; a ka kaha tonu to whakahaere i te mahi o tenei Oota kia nui ai te haere o te mahi pehi hiahia."

E whai mana ana nga Rore nui ki te homai ki roto o te Opirikeihana nga ingoa o nga mea kia whakarerea i o ratou takiwa, engari mo ratou anake e tuhi; kaore e whai mana ana nga Rore takiwa, a ma te Hekeretari o te Karani Rore anake e tuhituhi.

Ka whakae koe ki tenei? mehemea ka whakae koe me ki mai; E whakae ana ahau? Me utu atu ia Kanatieti ia Kanatieti.

E whakae ana ahau ki tenei.

Me Ki nga Apiha me nga Memā katoa. E kai titiro matou o to oati.

W.R.T. Ma te Waati Hapihana e karanga ki te Atua kia tukua mai tona manakitanga.

Te Enoi.

E Te Atua Kaha rawa tenei e tono nei matou i to manaakitanga kia tau iho ki runga i to matou nei hoa kua whakae nei ki tenei oati kaka, oati nui; a kua haere mai nei hoki hei hoa pehi i te haurangitanga i to matou nei whenua: Homai ki aia te kaha ki te whakarite i nga mea katoa o tenei mahi kia pono tonu hoki tona tu. Kia kaha ia ki te whakarere i nga mahi whakawai; a i runga i to kaha, kia maha nga tangata e toia mai e ia ki nga ara o te tika o te rongoa mau; Kia pai koe e Ihowa, ki te whakapai i tenei tangata kua haere mai nei kia matou; a kia nui te pai e tupu mai ana ki roto ia matou i te mahi o tetahi ki tetahi; kia whai honore ai to ingoa nui, a ki akoe anake te Kororia me te rangatiratanga ake ake tonu atu; Ko Ihu Karaiti hoki to matou Kai inoi. AMINE.

•

[Me tu nga Apiha e Kerero ana.]

P.W.R.T. Kua oati matou katoa i tenei Opirikeihana; Kia kitea e te katoa te pono o to koutou mahi; Kia mahara ki to koutou nei Opirikeihana.

W.R.T. Ma nga tangata pono anake tenei tu Opirikeihana; engari ka taea nga mea pakeke e te ngakau toa. Kia maharatia to koutou Opirikeihana.

W.W.T. Kua tukua mai e koe to oati honore ka whakaritea e koe to Opirikeihana; te tangata e tu pono ana i nga mea iti ka tu tonu ia i nga mea nui; ka hinga koe i tenei mahi, kua he te pai o to ingoa; kia mau tonu to pupuri i tenei Opirikeihana a mate noa koe.

W.R.T. Whakarongo ki nga whakaakoranga o nga Karaipiture. "Ta te waina he whakahi, ta te waikaha he ngangau. Te hunga katoa e whakapohehetia ana e tera, kahore o ratou whakaaro nui." (*Nga Whakatauki*, xx. 1.)

P.W.R.T. "Kei uru koe ki roto ki te hunga iinu waina, ki te hunga kakai kikokiko; No te mea ka rawakoretia te tangata kakai, te tangata iinu; He tawhetawhe hoki ta te momoe kakahu mo te tangata." (*Nga Whakatauki*, xxiii. 20, 21.)

W.R.T. "Ko wai e aue? Ko wai e tangi? ko wai e totohe? Ko wai e ngangautia? Ko wai e Maru, he mea take kore? Ko wai e whero tonu ana ona kanohi." (*Nga Whakatauki*, xxiii. 29.)

W.M. "Te hunga ra e noho roa ana ki te waina, te hunga e haere ana ki te rapu i te waina whakaranu." (*Nga Whakatauki*, xxxiii. 30.)

W.R.T. "Kaua e titiro atu ki te waina i te mea e whero ana, ina puta mai tona kara i roto i te kapa, ina tika tona haere; tona tukunga iho, ano he nakahi e ngau ana; koia ano kei te wero a te neke." (*Nga Whakatauki*,

xxiii. 31, 32.)

W.R. "He mea pai ano kia kaua e kai kikokiko, kia kaua e inu waina, aha ranei e tutuki ai tou teina, e hinga ai ranei, e ngoikore ai ranei." (*Roma*, xiv. 20.)

W.W.T. Kei whakapohehetia koutou; kaore te Atua e tinihangatia; ko ta te tangata hoki e ru ai, ko tenei tana e kokoti ai. Na te tangata e rui ana, he whakaaro ki tona kikokiko, tana o te kikokiko e kokoti ai he pirau; te tangata e rui ana, he whakaaro ki te Wairua, tana o te Wairua e kokoti ai, he oranga tonutanga." (*Karatia*, vi. 7, 8.)

W.R.T. E te Waati Maihara me arahina te tatou nei hoa ki te Pati Waati Rangatira Tepara.

W.M. E te Pati Waati Rangatira Tepara, tenei kua arahina mai tenei hoa kia whakaakona.

P.W.R.T. E taku hoa kua rongu koe i nga kupu whakaako o te Karaipiture; a ka kitea ano i nga whakapapa tenei akoranga, "KIA MATARA KI NGA WAI KAHA;" e kitea ana i roto i era te kore kahanga o te matauranga, o te mohiotanga, o te whai mananga ki enei wai kaha. A e kitea ana ano e o matou karu tenei mea; Kua kite matou i nga roimata o nga pouaru, o nga pani hoki, kua rongu matou i te aue o nga ngakau kua pakaru; kua kite matou i te korenga o nga tumanokotanga i tenei mea; kua tere haere te koreheketanga o te taitamariki i nga mahi he; Kua kakahuritia te ataahuatanga ki te whakama ki te rawakorenga; ko tenei te reo o enei mea katoa; "KIA MATARA KI TE WAI KAHA." A ko te take tenei o to matou huihuinga nei; he pa teko tenei, kei mate i enei mea whakawai; kia whakahohorotia hoki te takiwa e ngaro rawa ai enei mea whakahaurangi i to matou nei whenua.

Ka hoatu e ahau te ringa mau i o te hoa; a e karangatia ana koe ki to matou nei Rore, te whare o nga hoa. Me noho tahi me matou; ko tenei te wahi e ora ai koe. E noho ki konei, kaore hoki e tomo mai ana te kai whakamate ki roto i konei.

Kia titiro tonu o kanohi ki te ture o te Atua, mehemea nei ano e tuhia ana ki nga reta piataata; "NA NGA MEA KATO A E PAI AI KOUTOU KIA MEATIA E NGA TANGATA KI A KOUTOU, MEATIA ANO E KOUTOU KI A RATOU."

Na me haere tahi koe me to tatou Waati Maihara ki te tepu o te Waati Hekeretari, kia tuhia to ingoa ki te Konetetuhiana; Kamutu tena me haere ki te Waati Rangatira Tepara kia whakaritea nga kupu whakamutunga me nga karakia.

W.R.T. Tenei kia waiata tatou, himene nama—

*Tupono ki te mahi pai
Whakaaro ki nga kupu Atua.
Whakahonorea nga tangata pai.
Te ope iti o Raniera.*

*Pera te toa me ta Raniera.
Kia toa ki te tu tahi.
Kia toa ki te pupuri ra;
Kia toa tonu ki te whaaki.*

*Maha noa nga tangata,
Mate i te kore toa.
Mehemea i te Atua.
Kua tutahi me te ope o Raniera.*

*[Tera nga tangata roroa,
E kuhu ana i te whenua.
Mate noa e ka kite,
I te ope toa o Raniera.]*

E Nga whanaunga me nga hoa kia tutahi,

*Kia kotahi hoki te hamama i te koa;
Kua haere nui to matou nei take,
Whakareria te wehi me te ngakau rua;
Kua pereti matou, kua pupuri i te ringa,
Hei te wikitoria to matou nei tohe.
He ope kua herea nei ki te aroha
E whawhai ana kia manu ai i te he.*

*[Kaore e kainga ana te kapa whakamate
Engari he whakatupato i te hunga ke.
Kia whakarerea e te katoa,
Kia ki puru ai i nga mahi koa;
Kua pereti matou, kua pupuri i te ringa,
Hei te wikitoria to matou nei tohe
He ope kua herea e te aroha
E whawhai ana kia manu ai te he.]*

*Kua herea nei e nga ture tino pono.
Ke te pupuri tonu i to matou nei take
E tiakina ana nga katoa e te pono,
Kia kore ai e mate i te he.*

*[Haere mai ki to matou nei whare,
He hoa ki nga mea pai katoa
Kia roa e ora ana to tatou nei Oota,
Ka ki tatou katoa i nga mea o te koa.]*

*E tu ki te pono kia mutu te ora.
Kia waiho ki muri te ingoa tino nui;
Kia marama te ara e haerea nei;
Kua peia nga Hura katoa o konei.*

W.M. E te Waati Rangatira Teparā, kua haere mai to tatou nei hoa kia homai ki aia nga kupu whakamutunga.

W.R.T. Tenei kua uru koe ki te mahi hei mahi mou i nga ra katoa e ora ai koe; e titiro ana matou kia haere mai koe hei hoa tonu mo matou me homai to kaha me to mana kia matou; me haere tonu mai koe ki o matou huihuinga katoa; a e tumanako ana ahau ka whai koe i nga mea pai katoa i konei; E whakamaharatia ana koe e ahau ki nga akoranga o tenei Rore; me ata whakaaro koe ki enei mea, a, e ka roa to haere kia matou nei, ka kite koe i te pai o to matou nei Oota, tenei ano he tohutohu, ara he mea kia mohiotia tetahi e tetahi he hariru, he kupu pahi hoki; na, ka whakaakona koe e ahau ki enei.

Mehemea ka haere mai koe ki roto i te Rore kaore ano i ata whakatuwheratia; me hoatu e koe te kupu pahi ki te Waati Maihara i aia e haere ana ki te uiui i tenei mema, i tenei mema. Mehemea kua whakatuwheratia te Rore, me haere koe ki te tatau o waho ka hoatu i te patuki penei * * * a me hoatu te wahi tuatahi o te kupu pahi ki te Apiha e tiaki ana i te tatau; i tera, ka tukuna koe ki te ruma tuatahi, ki reira kakahu ai koe i te Rikeria. Ka haere mai ano koe ki te tatau o roto me hoatu i te tohu * * * a me hoata te wahi e toe ana o te kupu pahi; i tera, ka tomo mai koe ki te Rore; me haere tonu ki waenganui o te ruma me whakahonoretia te Pati Waati Rangatira Teparā, penei * * *

Me tu tonu i te tuohu whakahonore kia utua mai ki tenei * * * ka mutu me noho koe.

E ka haere koe ki te rore ke, e ka tae atu koe ki te tatau o roto, me hoatu te tohu me to ingoa hoki, me te ingoa, te nama hoki o to Rore ko au * * * o te Rore o * * * Nama * * *

Mehemea kei te rapu koe, tera pea he Kuru Teparā tetahi tangata, me hoatu e koe te wahi tuatahi o te kupu e mohio ai tetahi mema ki tetahi mema, penei * * *

Mehemea he Kuru Teparā te tangata, ka penei tona utu mai * *

Ka penei atu ano koe * * *

He mea apiti ano tenei ki era tohu, ara te kupu whakamataū, ko tenei taua kupu * * *

E ka hoatu tenei kupu ki te tangata me penei koe * * * Mehemea he Kuru Teparā ia ka penei tona utu * * *

[*Ko enei te tikanga o nga tohu; te tohu tuatahi "He Kuru Teparā koe"; te utunga "ae"; te tohu whakamutunga "Me ahau hoki."*]

Mehemea ka hiahia koe ki te haere; kaore ano i mutu noa te huihui, me haere koe ki waenganui o te ruma me whakahonore i te W. W. T.; Ki te pai ia kite haere koe, ka utua mai to whakahonore, ka tika to haere atu ki waho me hoatu ano e koe te * * * ki te W. Kaari e tiaki ana i te tatau; penei * * *

Na me pehia toku ringaringa e te Waati Maihara; mana hoki koe e whakaako ki tenei pehi ringaringa.

Ma te kupu pahi e tomo ai koe ki nga Rore katoa o te Oota, a e rere ke ana taua kupu i nga koata: He mea homai e te Apiha Tumuaki ki iia mema ki iia mema, he mea korero ata marie ki te taringa; kua rawa e hoatu e tetahi mema ki tetahi atu mema; Ka hoatu e ahau te Kupu pahi mo tenei Koata; me hanga te ringi porotaka o te hoa; e nga mema.

•••

[*Me pupuri nga Apiha me nga mema i o ratou ringaringa tetahi ki tetahi kia meatia ai te ringi Karapoti, ki roto te W.R.T. te Maihara, me te Kanatietī tu ai.*]

W.R.T. I runga i te mana o to tatou Karani Rore o te Oota o nga Kuru Teparā e ki ana ahau, he mema tenei tangata o tenei Rore; a kei aia nga mana, nga tikanga, me te awhinatanga hoki e hoatu nei ki o matou mema; kei aia te mana e puta mai ana i o matou Ture, Tikanga, Konetetuhiana hoki, me nga ture takiwa. [Tenei ka hoatu nei e ahau he pukapuka kei roto i tenei to matou Konetetuhiana, me nga ture takiwa.]

Ma te Waati Maihara e kakahu koe ki te Rikeria; a me haere tatou ki o tatou turanga, ki reira uru ai ki te ringi karapoti.

Na; tenei e tu hohou nei tatou, kua hoatu te kupu pumau o tetahi ki tetahi; na, ano te pai ano te ahua e kore e nohoanga o nga teina o nga tuakana i runga i te whakaaro tahi. Ma te mate anake e wewete i nga here o nga hoa.

*He here tino pai enei e here nei,
I nga ngakau me nga ringaringa.
Kia penei tonu i runga i te aroha,
Me tutahi i nga mahi o te pono.*

[*Kua rawa e whatiia to matou ringi.
E nga mea kaha o te Rewera;
Kia mou tonu nga tohu aroha;
Kia mutu ra ano to matou ora.*]

[*A e ka wewete te mate i a matou,
I te wahi pouri o te urupa,
Kia honohonoa ano i te whenua,
E kore nei e puta atu te pirau.*]

*He mihi nei ki to matou mema hoa,
Kua herea nei ki te tini o te hoa,
Me mahi tonu tatou i te aroha;
Ma tera hoki e ngaro ai te mamae.*

*Ki te penei to matou haere.
Ka whaia matou e te tino pai.*

W.R.T. Ka mutu nga mahi kia watea ai nga mema ki te mihi atu ki to tatou nei mema hou.

Nga Mahi e Ka Mutu Te Takiwa Watea.

W.R.T. Ko nga mema katoa kua uru mai i te takiwa watea me hoatu ratou te kupu pahi ki te Waati Maihara, me whakahonore hoki ki te Pati Waati Rangatira Tepara; me homai ano nga manuhiri i te ingoa, me te nama o a ratou Rore, kia whakaaturia mai e te Waati Maihara.

Whakamutunga o te Huihuinga.

W.R.T. Tena ka whakamutua e tatou tenei huihuinga me haere hi waho katoa nga tangata ehara nei i te mema o te Oota. E te Waati Hekeretari moni; heaha nga moni i kohikohia i tenei ahiahi?

W.H.M. E te Waati Rangatira Tepara e tae nga moni ki te * * *

W.R.T. E te Waati Tirehua, kua riro i a koe enei moni?

W.T. E te Waati Rangatira Tepara; kua riro mai.

•••

W.R.T. E nga Waati Apiha me nga mema; e whakawhetai atu ana ahau ki a koutou mo to koutou haerenga mai; ata whakarongo hoki, tena, me whakarongo tatou ki tetahi kupu whakahauhau ia haere tatou.

W.W.T. E aaku Whanaunga me aaku Tuahine, kei wareware tatou ki nga tikanga o to tatou nei Oota; He whakaae tino tapu to tatou nei, kia kore rawa tatou e kai i tetahi mea whakahaurangi a ki te whakahaere hoki i nga mahi katoa, e rite ana mo te pehi i te haurangitanga. E patai ana matou kia haere mai koutou ki te huihuinga i muri nei.

W.R.T. A me haere tatou i naiane ki nga mahi, ki nga whakawainga e apiti ana ki te oranga i tenei ao; kia kaha te whakarere i nga ara o nga tangata kino; a kia kitea e whai hua ana tatou i runga i nga mahi o tenei Rore, ehara i te mahi kore tikanga.

Tena me waiata tatou i to tatou himene whakamutunga.

Nga Himene Whakamutunga.

*E Te Matua i te Rangi manakitia matou
Tenei ka mutu to matou huihuinga
Whakapumautia te pono ki roto i a matou
Kia nui haere ai To kororiatanga.*

*Whakaorangia matou i te haurangi
Kia whakarere tonu i tona matapuna.
A ka puta mai te i nga takiwa whakawai
Te Kaka e apiti ana ki a Koe.*

*Haere tonu me matou e haere nei,
Hei hoa ki te whawhai ki te hara,
Homai To kaha; kia pumau tonu nei.
Te arahi i o matou hinangaro ki o ara.*

*[Hei pa teko i nga takiwa whakawai
To matou rama i te pouritanga o te he.
Akona matou o matou nei take ki te whai.
Kia toa matou e takahi nei i te he.]*

*Homai kia matou, e Ihowa, te whakama.
Kia kore rawa e poka i a matou te ingoa Teparā.
To kaha ki te katoa ki te whakarere i te kapa
A hei tohu wikitoria nga mema hou katoa.*

*Kia piataata tonu te aroha o nga hoa.
Kia nui haere te atawhai me te aroha.
Ma te Atua e tiaki nga mea tika katoa
Whakatika nga tangata he hohou i te rongō koa.*

W.R.T. Me arahina tatou e te Waati Hapihana ki te inoi.

Te Enoi.

E to matou Matua i te Rangi, e whakawhetai ana matou mo to tukunga ia matou kia huihui tahi mai; mo nga mahi pai kua mahia nei e matou; Murua katoatia nga mea he o to matou kororerotanga, i to matou whakaaro hoki, mahi ranei. Whakapumautia o matou whakaaro tika, o matou whakaaro hoki ki te haere i nga mea tika; Haere tahi me matou ki o matou whare, a tiakina era katoa e arohaina ana e matou. Ma o tikanga matou e arahi i a matou e ora nei; a, i runga i to aroha i to atawhai hoki i roto i a Ihu Karaiti kia uru ai matou hei mema o tera iwi e kore nei e taea te wewete e te mate; Nau hoki te rangatiratanga, te Kaha, me te kororia, a, ake, ake, Amine.

W.R.T. Me tu nga mema kia kohikohia nga Rikeria o te Rore e nga Waati Maihara. Me timata mai te Waati Maihara i toku taha katau, te Waati Tepute Maihara i toku taha mauī.

[Ka mutu to raua kōhi i nga Rikeria o te Rore, me hoki mai ki to raua turanga a me ki mai (kaua e whakahonore).]

W.M. E te Waati Rangatira Teparā, kua kohikohia nga Rikeria i to taha katau.

W.T.M. E te Waati Rangatira Teparā; kua kohikohia nga Rikeria to taha mauī.

W.R.T. Kua mutu te hui.

Te Whakawahinga o nga Apiha.

[Te Apiha tika mo te whakawahi ko te T. W.K.T. ko te K.W.R.T. ranei, a mehemea e ngaro ana enei, ma te Rore Tepute, ma tetahi atu Tepute ranei; mehemea kei aia he Komihana whakamana i aia mo tena mahi, he komihana i tukua mai ki aia e tetahi o nga Apiha nui: Mana i whakarite etahi mema hei mahi i nga mahi o te Maihara whakawahi me tetahi Maihara Tepute hoki.

E ka karangatia te Apiha whakawahi ki te mahi i tona mahi, me haere atu ia ki te tiea, noho ai; a me tuku iho te W.R.T. me tu ki mua o te Apiha whakawahi.]

•
Ka mea te Apiha Whakawahi. Tenei matou ka whakawahi i nga apiha o tenei Rore. Me haere ki waho nga tangata katoa ehara nei i nga mema. E te Waati Rangatira Teparā, kua whakaturia ranei enei Kanatieti i runga i nga ture o to matou nei Oota, kua whakaritea ranei nga Ritana o te Koata, kua utua hoki ranei te taaki, a kua hoatu hoki ki te ringaringa o te Apiha tika?

Te W.R.T. Kua meatia enei mea katoa.

[Mehemea kaore ano i hoatu te taaki me nga Ritana ki te Api Whakawahi; kaore e tika te whakawahinga.]

Te Apiha Whakawahi. Homai o koutou Rikeria ki ahau takoto ai; a i naianei me noho tahi koutou me nga

mema; Me waiho nga Apiha i o ratou Rikeria me haere atu, haunga nga Kaari.

Ka whakaritea e ahau a * * * hei Maihara Whakawahi me * * * hei Tepute Maihara Whakawahi.

A e ka karangatia e ahau nga ingoa o nga Apiha, ka whakawahia nei, me haere mai ratou.

[*Me karangatia nga Apiha kia rite ki te mapi, i raro nei, me timata i te nama tuatahi, ma nga Maihara Whakawahi e arahi i nga Apiha ki o ratou turunga kua e homai he turu.*]

Te Apiha Whakawahi.

Me ki te Apiha Whakawahi. Tena kia waiatatia to tatou waiata whakawahi nama.

•••

I Nga mahi e mahia e tatou.

I tenei ope o nga whanaunga.

Kia whakaritea tonu o tatou kupu.

Kia tu honoa te ringa me te ngakau.

A i nga takiwa o te he o te pai.

Hei hoahoa tonu tatou.

I nga mahi e mahia nei e tatou

I tenei ope o nga whanaunga.

He tere te potonga o te ra.

Kua tere te puta o te po.

Kia maia ki te mahi i te ra,

Kua tata hoki mai te pouri.

E kaika tonu to matou oma.

E kake tonu ana to matou piki,

I te ara i mahia e te Ariki

I nga takiwa o te he o te pai.

Kia manaakitia ai te katoa to matou whai

I te tumanako, te whakapono me te Aroha

Me manaakitia tatou mahi e te Atua

Kia karaunatia ki te kororia.

Te Apiha Whakawahi. Me hoatu e nga Apiha te ringaringa maui ki o ratou manawa, me whakae mai ki tenei Opirikeihana:—

E whakae ana ranei koutou katoa; ka tino kaha to koutou mahi i nga mahi katoa e rite ana kia mahia e nga Apiha o tenei Rore; kia rite hoki ranei te mahi ki nga ture, ki nga tikanga hoki o tenei Oota, ki nga tikanga katoa hoki o te Karani Rore o tenei Rore hoki, me o raua mea katoa; Mehemea e whakae ana koutou ki enei mea, me ki mai "E pai ana ahau."

Ma ia Apiha ma ia Apiha e utu atu, "Ka whakaritea katoa e ahau."

•

Te Apiha Whakawahi. E ka karangatia e ahau nga ingoa o ia Apiha o ia Apiha me tu mai, a ka mutu te hoatu i o ratou mahi ki a ratou, ma te Maihara Whakawahi e whakaatu i tenei; ma te Tepute Maihara Whakawahi e whakaatu i tera, ki o ratou turanga i te Rore, me whakakakahu hoki i o ratou ki o ratou Rikeria.

[*Ma te Maihara Whakawahi e arahi nga Apiha nama tahi, tae atu hi nama ono ki o ratou turanga ma te Tepute Maihara Whakawahi e arahi i nga Apiha nama waru tae noa ki nama tekaumarua ki o ratou turanga, me titiro hi te 34, o nga rau o tenei pukapuka, ki te ritenga o nga noma.*]

Te Apiha Whakawahi. E Te Pati Waati Rangatira Tepara, taku tuakana (Tuahine) ko to mahi mo tenei

koata, he noho ki te tiea o te P.W.R.T. he mahi honore tera; he mahi e rite ki nga mahi o nga Apiha katahi ano ka whakaritea ki o ratou mahi; he nui nga mahi, he mahi take nui hoki.

Te Apiha Whakawahi. E te Waati Kaari me te Waati Heteri; kei tukua maie korua tetahitangata e kore nei e tika kia tukua mai ki to matou nei Rore, kei whakararua to matou whakatuwheratanga, whakaurunga, whakamutunganga ranei; Ma korua e patai nga ingoa me nga nama o te Rore o nga tangata e haere manuhiri mai ana a me whakina mai; me timata i naiane te mahi i o korua mahi.

E te Waati Maihara, me te Waati Tepute Maihara; Ko ta korua mahi he whakarite i nga kanatieti i a ratou nei ka whakaurua; he whakaatu mai hoki i nga tangata ke, e ka haere mai ratou; Kei a koutou te tiakinga o nga Rikeria o nga waiata hoki; ma korua e ata tuwhatuwha i te timatanga, e kohi hoki e ka mutu nga mahi o nga huihuinga. A ka mutu te koata ma te Waati Maihara e homai te taturanga kua oti te tuhituhi o nga mea e tukua nei ki aia tiaki ai.

E te Waati Hekeretari me to Hoa Waati Hekeretari; Ma korua e ata tuhituhi nga mahi katoa o te Rore, kia tika kia pono te mahi kia whakaro tapatahi korua; ma korua ano e tuhi nga haerenga mai o nga mema i nga huinga; me whakaatu mai hoki e pehea ana nga mea o te Rore e ka mutu te koata; Ma runga i te matauranga, i te puku mahi o te Waati Hekeretari e haere pai ai nga mea o te Rore; Kei o ratou nohoanga tonu nga Hekeretari pai e noho ana.

E te Waati Hekeretari Moni, me te Waati Terehua; E hoatu ana ki a korua nga tikanga o nga moni o tenei Rore; Ko to mahi, e te Waati Hekeretari Moni, he titiro ki nga moni e tika ana kia tuku mai e nga mema; He ui ki nga memakua kore nei i utu i o ratou moni ki te Rore: he whakaatu mai hoki i nga ingoa o nga tangata e nama moni ana ki te Rore.

E ka mutu nga huihui me hoatu nga moni katoa ki te Waati Terehua, a e ka mutu te koata me hoatu he pukapuka whakaatu i nga moni katoa kua puta mai. E te Waati Terehua; mau te mahi tiaki i te pukapuka whakaatu i nga moni e kohia mai ana, i utua atu ranei. Kei matua utua e koe tetahi moni kaore ano i puta mai he ki no te Rore kia utua; e ka mutu to mahi mo te koata me homai e koe he pukapuka whakaatu i nga moni katoa kua hoatu ki akoe, me nga moni katoa kua utua e koe; me tetahi kupu whakaatu hoki i te peheatanga o nga moni.

E te Waati Hapihana; kei a koe te mahi honore ara he patai i te atawhai i te manaakitanga hoki o te Atua, me he kore hoki tera ka mahi hua kore tatou; Kia tika to karakia i nga inoi o tenei Rore kia pai ai ki to matou Matua i te Rangi; kia tau iho tona atawhai ki nga mema.

E te Waati Waiti Tepara, ko to mahi he pehi i te raruraru; he titiro ki nga Kaari; Kia pono, kia matara ki o mahi i runga hoki i tenei ka pai mai nga tangata ki o mahi.

E te Waati Rangatira Tepara, ko koe te Apiha tumuaki o tenei Rore, me titiro tonu koe ki te whakaritenga i nga ture i nga tikanga o te Rore; kia haere tonu ai ana mahi kia rite ano ki te Rituera ki nga ture ano hoki o te Tino Waati Karani Rore o te ao; ki to koutou Karani Rore hoki [*ara o te Rore o to koutou takiwa*] ki tenei Rore hoki; me whakatuwhera e koe te Rore i te taima tika; kia mahi tapatahi koe kua e uru atu ki nga kororerero, i akoe ano i te tiea; kia tere te mahi i o mahi kei ngoikore to haere, ki runga i te mahi aroha ki nga mema katoa.

[I tenei ka arahina atu te W.R.T. ki te Apiha whakawahi.]

Tenei ka kakahuritia koe e ahau ki te Rikeria e apiti ana ki to mahi; kia whai honore te kakahuranga; kia whai rawa ai tenei Rore; Ka hoatu e ahau ki akoe te mahi tiaki i te Kaata o tenei Rore: Mau e tiaki mo te Karani Rore; Ka hoatu ano e ahau ki akoe te Konetetuhiana me nga ture pae nei o tenei Rore; kia rite hoki ki era to whakahaere i nga mahi o tenei Oota; te whakauru hoki i nga mema hou. Ma tenei Kawera e whakahaere ai koe i nga mahi o nga mema; E ka utua e koe nga moni o tenei koata ka hoatu e ahau ki akoe te kupu pahi o te Koata; a, e ka utu nga mema i o ratou moni mo te koata mau e hoatu lioki te kupu pahi ki a ratou he kupu mo te huinga i muri i tenei.

Me hoatu ano e ahau te kupu pahi mo te haerere ki te Waati Waiti Tepara ki te Pati Waati Rangatira Tepara hoki, he kupu e whaimana ana a taea noatia te ra tuatahi o Akuhata.

He kupu whakamatau hoki i nga mema o nga takiwa ke e haere manuhiri mai ana ki to koutou Rore, e kawe mai ana ranei i te tikiwhiti e tukua ana ki nga mema e haerere ana; kia taea hoki te hoatu o te tikiwhiti haerere ki nga mema e haerere ana, te hoatu hoki i te kupu pahi mo te haerere.

•••

E nga Waati Apiha me nga mema, tenei kua poto te hoatu i te mana ki to koutou nei Waati Rangatira Tepara; tenei ka whakamaharatia koutou e ahau kaore i aia anake te kaha kia pai kia nui haere tenei Rore, e titiro ana ia kia koutou hei hoa mona i nga mea katoa e tau ana ki te Whakapai i te Rore; me mahi koutou katoa i runga i te aroha kia nui te whakahonore a tetahi ki tetahi; kia kaha te tohe tonu kia meatia nga kupu pai me nga mahi pai. Kia mahara tonu ki te take i whakaturia ai tenei Oota; a kei runga i to matou kara nga tohu o ona tikanga a kei roto hoki i to matou kupu whakatauki ara" Te Whakapono, te Tumanako, me te Aroha" Kia mau kia koutou te Rongo marie a kia haere nui nga hua o o koton mahi.

Na kua mutu te whakawahinga o nga Apiha o tenei Rore; a kua whakamanaia ki te mahi i o ratou mahi mo

tenei koata, a tae noatia te whakaritenga me te whakawahinga o a ratou riwhi.

E te Waati Rangatira Teparā; whakanohoia e Rore.

Whakahokinga mai o nga tangata i hinga.

Ko Te Ritenga Tenei e Ka Haere Mai Nga Mema Kua Hinga Nei, Kua Whakakahore Hoki i o To Ratou Opirikeihana.

KIA MOHIOTIA.—Mehemea kua peia he mema haunga mo te kore utunga ga o te moni, kua whakakahoretia hoki to ratou Opirikeihana; me whakaurua houtia ratou ki te Oota.

[Mehemea ka whaki tonu mai te mema i tona he, me whakawa te Rore, me whakaritea te utu mo te hara, he whaina, he aha ranei; me ata pooti nga whakaritenga katoa. Me whakatu ranei he komiti hei uiui marika, me ripota ratou ki te utu e ki ana ratou i rite ana mo te hara. Mehemea kaore e whakina te he, me ata whakatu he uiuinga kia rite ki te ture VIII. ote Kunetetuhiana. Mehemea ka kitea te he o te mema—a ka whakaritea e ia te whaina, me whakahoki mai te mema e te Rore (kaua e utua te whakaurunga), me penei, te tikanga o te whakahokinga mai: mehemea i peia te mema me rere ke te tikanga whakahoki mat.]

W.R.T. Me haere te Waati Maihara me arahi mai i te Kanatieti e tono nei kia whakahokia mai hei mema ano mo te Rore.

[Ka haere to W.M. ka arahi mai i te Kai tono, kaua ona rikeria, ki te tatau o roto, me hoatu i te tohu, ara nga patikinga kaha e toru.]

W.K. (Me ata titiro me whakaatu mai.) E te Waati Rangatira Teparā; e tono mai ana to tatou Waati Maihara kia tukua mai ia me tona hoa.

W.R.T. Tukua mai. Me waiata tatou i to tatou himene whakahoki mai nama 18.

•••

Awhinatia matou e Ihowa,

*Homai to kaka ki nga tangata mate,
Mau nga whakaaro nga kupu nga wa,
Ma tera e ora ai i te mate.*

E ka tuohu to mahunga,

*Ki te tini o nga he;
E ka ngohe te ngakau ra,
Awhinatia i enei mate.*

Tonoa iho te kaha tou torona

*Kei akoe anake hoki te mana.
Kia ora tonu a ka mate ra.
Kia kake ki te rangi ora ra.*

•

W.M. E te Waati Rangatira Teparā; tukua mai ki ahau te mana whakaatu i tenei mema e tono nei kia whakahokia mai ia hei mema ano mo to tatou nei Oota.

W.R.T. E koa ana matou ki to hokinga mai; e rite ana to matou pouri ki tou; i to whakakahoretanga i to Opirikeihana, engari kua koa ano te ngakau i to hiahiatanga kia hoki mai ki a matou; kia mohiotia to ngoikoretanga, te kore kaha mehemea kaore e tukua mai i te Rangi; E whakahau ana ahau i a koe ki te tono i te kaha ki aia i mate nei ki te whakaara i nga hunga i hinga kia kaha ai koe ki te whakarere i nga whakawainga katoa, a kia noho honore koe i tenei ao.

Kia mohiotia e koe to matou whakaaro pai ki akoe, tenei ka patai ki a koe; ki te pereti ano koe kia kore rawa to kai i nga mea whakahaurangi a mate noa koe. Mehemea e pai ana koe ki tenei, me ki mai. "E pai ana

ahau?"

Te Kai tono. "E pai ana ahau."

W.R.T. Whakarongo ki to matou nei Opirikeihana tapu; e whakaae nei koe, a kaore e taea te whakakahore a mate noa.

"Tenei koe te tangata e whakapono ana ki te Atua, ki te kaha hoki o te Atua Kaha Rawa, e whakaae ana koe, i mua o enei kai titiro, e oati ana hoki, e kore koe e hanga, e hoko mai, e hoko atu ranei, e kai, e hoatu ranei kia kainga e tetahi atu, hei kai noa (haunga te kai hei rongoa) te waipiro, te waina, te pia me etahi atu mea whakahaurangi ranei (ki konei tuhi ai i nga ingoa o nga mea e whakarerea ana e ia) a ka pehi tono koe i te kai o enei mea i to takiwa, me ata whakaaro ano koe kia tika to mahi pehi kei he koe. Me oati ano koe, kaore rawa koe e whaki atu e etahi o nga mahi ngaro o tenei oota ki nga tangata e kore nei e tika kia mohio ratou. A i akoe e noho tonu ana i tenei oota, hei mahi koa ki akoe te whakarite i ona ture, i ona tikanga hoki. A kua hoki e he to mahi ki etahi mema, e tukua ranei kia mahia e tetahi atu, a me kaha tonu to whakahaere i te mahi o tenei oota, kia nui haere ai to mahi i nga mahi temepara."

Ko tenei to matou Opirikeihana; i runga i te whakakorenga, ka ngaro nga tikiri me nga honoretanga i whiwhi ai te tangata i roto i tenei Oota. E tumanako ana matou ki akoe, kia haere nui to mahi, a ka roa to mahi ka taea e koe nga tikiri nui, kei era hoki te matapuna o te kaha o te koa hoki. Kia ngakau nui koe ki te mahi kia rite ai to matou nei tumanako ki akoe to matou koa hoki ki te whakahoki mai i akoe ki a matou.

•••

Me inoi te Waati Hapihana.

Te Enoi.

E te Atua Kaha Rawa, to matou Matua i te Rangi; e hiahia ana matou ki te haere mai ki to aroaro, ko koe anake te Kai whakaara i nga tangata ngoikore; te pa whakaora o nga tangata e mate ana i te hoa riri. I hinga tonu matou i mua ake nei no te mea kahore matou i titiro tonu ki akoe; Me atawhai mai koe me whaka rongo ki to matou nei inoi; He mahi koa te mahi atawhai ki akoe; Whakakitea mai to atawhai; homai to whakaoranga. Homai he kaha kia matou ki te hunga ngoikore. Kia mahia tonutia e matou nga mea e whai kororia ai koe. Kia tupono tonu to matou whakarite i te Opirikeihana e honohono nei e a matou; a e inoi ana matou mona (*mo ratou*) kua whakahokia mai kia matou. Whakarongo mai e Ihowa.

Kia kua rawa e hinga ia i te hoa riri a muri ake nei, engari i aia e titiro tonu nei ki akoe mo te kaha, ki to Wairua hoki, ma tera e kaha ai ia ki te whakarere i nga mea kino katoa, a hei tangata whai mana ia ki te hapai ake i nga tangata e noho nei i roto i nga mea kino.

Kia nui To manaaki mai ia matou te muru hoki i o matou hara; a ki akoe anake te Kororia; me whakaaro hoki koe ki a Ihu Karaiti, a ake, ake. AMINE.

W.R.T. Ma te Waati Maihara e whakakakahu i to tatou nei Whanaunga ki te Rikeria.

W.R.T. (*Ki te mema ra.*) Na; tenei kua whakaae ano koe ki to matou nei Opirikeihana kua whakakakahuria ano hoki koe ki te Rikeria, tenei ka totoro atu nei ahau i te ringa matau o te hoa (*me hoatu te ru*) kia mohio koe kua whiwhi ano koe i to matou aroha: Hei hoa tahi tatou ki a tatou ano ki nga tangata ke ano hoki; a me tau ki a tatou te aroha o nga tangata kua whakaoranga nei e tatou, a ka mutu to matou mahi i tenei ao, ka kitea i whai hua ano o matou nei mahi.

Me noho koe i roto o nga mema o te Rore.

•

[Me utua te moni o te koata ki te W.H.M. mehemea kaore ano i utua, a me hoatu te Kupu Pahi.]

Whakurunga mai o te Kanatieti: i Runga i te Tiwhikete.

[Me homai e te Kanatieti te Tiwhikete ki te W.H. i aia e tono ana kia whakaurua ia, a me ata korerotia e tetahi komiti, ma ratou e ripota mai.

Mehemea, ka he te Kanatieti i te pootitanga, me tuhia taua henga ki te Tiwhikete me whakahokia atu ki te Kanatieti Ka pai ano kia whakamatau ano ia a muri ake.

Mehemea kaore e tae atu te Kanatieti ki te taone, iaia ano kua whakaurua me hoatu e ia tona moni whakauru me tetahi reta ki te Waati Hekeretari a ka tuhia tona ingoa ki te pukapuka o nga ingoa, a ka whiwhi ia i te mana o te mema.]

[Ka rite tenei tikanga mo nga whenua he Rore takiwa anake kei reira; eka haere tetahi mema kia whakaurua ki tetahi atu Rore.]

•
W.R.T. E te Waati Hekeretari, kua rite ranei te pooti mo nga tangata e tono nei kia whakaurua ratou i runga i te mana o te Tiwhikete?

W.H. E te Waati Rangatira Teparā, kua tika te pootitanga.

[Mehemea kaore ano i whakaritea noatia te pootitanga, me matua whakaritea tera e te W.R.T.]

W.R.T. Me haere te Pati Waati Rangatira Teparā ki te uiui i nga uiuinga. *[Me haere hoki te Waati Hekeretari Moni ki te kohi i te moni whakauru.]*

[Me haere to P.W.R.T. me te W.H.M. hoki (kaua e whakahonore) me ui i enei uiuinga.]

P.W.R.T. Ka pono ranei to whakarite i nga tikanga o tenei Rore; a kua mau tonu ranei koe e i to pereti i muri iho i te hoatutanga o tenei Tiwhikete ki akoe, mehemea e penei ana koe, me whakaae mai, "Ae."

Te Kanatietī. "Ae."

[Mehemea kua whakakorea e te Kanatietī tonu pereti, ma te whakurunga tuatahi ano e taea te tuku mai i aia.]

[Mehemea ka whakaae mai te Kanatietī; Ma te P.W.R.T. e ki ki aia kia utu ia i te moni whakauru ki te W.H.M. a me hoki nga Apiha ra, ki te Rore, me haere atu ki waenganui (kaua e whakahore) me ripota atu.]

P.W.R.T. E te Waati Rangatira Teparā i tika te utunga o nga uiuinga.

[W.H.M. E te Waati Rangatira Teparā, kua utua te moni.]

W.R.T. Me haere te Waati Maihara me arahi mai i te tangata e tono ana.

[Ma te W.M. e arahi mai i te tangata e tono ana (me whakakakahu ki te Rikeria), ki te tatau o roto, me toru nga patukinga kaha.]

W.K. *(Me titiro ia me ripota mai.)* E te Waati Rangatira Teparā, E tono mai ana to tatou Waati Maihara kia tukua mai ia me tona hoa.

W.R.T. Tukua mai. Me waiata tatou i te himene powhiri, nama 19.

•••

[I te waiatatanga o te himene me arahina mai te Kanatietī e te Maihara hi te aroaro o te W.R.T. me tu aronui mai.]

Himene Powhiri.

*He koa te powhiri ki nga tangata pono,
Kia nui haere te pai ki a tatou katoa;
He nui te koa o te mihi kia koutou,
Tomo mai ki te whare o o koutou hoa.*

*[Me whawhai tahi te tangata kaka me te tangata iti,
Kia mutu te he kia nui haere te tika;
I runga i te mahi tika ka nui haere ai tatou,
Ka patua te hoariri ka ora te tika.]*

*[To matou he wewete i nga here katoa,
O nga iwi, o nga reo, o nga whenua katoa;
Ahakoa te kaha o to matou nei hoa riri;
Ka hinga te he, ka ora te tika.]*

W.M. E te Waati Rangatira e koa ana ahau ki te whakaatu atu ki a koe a * * * kua rite hoki to pootitanga hei mema mo tenei Rore.

W.R.T. He nui te koa o matou ki te karanga i a koe ki te uru mai ki a matou, a e tumanako ana matou ki te nui o to kaha e puta mai ana i to mohiotanga ki tenei mahi i mua atu i tenei. Me haere koe ki te tepu o te Waati Hekeretari a ka mutu te tuhi i to ingoa, me to nama ki reira, ki te pukapuka o nga ingoa o nga mema, me haere mai koe me noho tahi i a matou; hei mema mo tenei Rore.

•
[Ma te Waati Hekeretari e tuhi ki te taha o te ingoa o taua mema nga tikiri o te mema ma te W.R.T. e hoatu

te kupu pahi o te koata (mehemea he mema ia o tetahi atu Rore ma te Tumuaki o taua Rore anake e hoatu te kupu pahi) mehemea kaore i aia taua kupu pahi]

Whakaurunga Tuarua.

[He tikanga tenei mo te whakauru i nga tangata he mema ano i mua, a kaore ano i whakakore i to ratou Opirikeihana, kaore hoki to ratou kai i nga kai whakahaurangi.

E ka mutu te whakaaturanga, me te tuku mai hoki o te ripota, pera ano mehemea he Kanatieti hou; me penei te W.R.T.:—]

•
W.R.T. Me haere te Pati Waati Rangatira Tepara ki te ruma tuatahi, me uiui ki te Kanatieti nga uiuinga e rite ana mo te whakaurunga tuaruatanga; Ma te Waati Hekeretari Moni e kohi i nga moni e rite ana mo te urunga mai.

[Me haere enei Apiha (kaua e whakahonore) a ma te P.W.R.T. e ui atu ki te Kanatieti enei uiuinga.]

P.W.R.T. Kua utua katoa e koe nga moni e tika ana kia hoatu e koe ki te Rore i roto ra koe? (Ka mutu te mana o te mema mehemea kotahi te tau kaore e utu ana, mehemea i peia ranei te tangata i tona Rore.)

KIA MAHARA.—Mehemea i mutu te mematanga i tetahi mea, ehara i te utunga kore o nga moni. Kua whakakorea ranei e ia tona, Opirikeihana, ma te whakaurunga tuatahi anake e taea ai tona tukunga mai ki te Oota.

Mehemea kua utua e koe, me ki mai, "Kua utua e ahau."

Te Kanatieti. Kua utua e ahau.

P.W.R.T. I whakaritea tonutia ranei e koe to Opirikeihana i akoe ano e mema, ana kua pumau tonu ranei to hapai i to pereti?

Te Kanatieti. Ae.

[Mehemea kua whakakorea tona Opirikeihana, me whakurua ano ia me te mea he Kanatieti hou.]

P.W.R.T. Mehemea ka tukuna mai ano koe, ki te Rore ka pumau ranei to whakarite i nga ture, i nga tikanga hoki o te Oota, me te Konetetuhiana. Mehemea ka whakaritea e koe, me ki mai koe, ka whakaritea e ahau?

Te Kanatieti. Ka whakaritea e ahau.

[Ku mutu te uiui, te kohi hoki i nga moni o te whakaurunga; me hoki mai nga Apiha, me tu mai i waenganui o te ruma me ripota mai (kaua e whakahonore).]

P.W.R.T. E te Waati Rangatira Tepara, kua tika te whakautu mai o nga uiuinga.

W.H.M. E te Waati Rangatira Tepara, kua rite te utu o te moni whakauru.

W.R.T. Me haere te Waati Maihara me arahi mai i te Kanatieti.

[Me arahina mai te Kanatieti e te W.M. (kaua e whakakahurititia te Kanatieti hi te Rikeria) ki te tatau o roto, me hoatu, i te tohu.]

W.K. (E ka mutu, tona titiro.) E te Waati Rangatira Tepara, tenei e tonono mai ana to tatou Waati Maihara kia tukua mai ia me tona hoa.

W.R.T. Me tukuna mai, me waiata hoki tatou to te himene Powhiri Nama 19.

[I te waiatanga o te himene me arahina mai te Kanatieti e te Waati Maihara, me whakaturia hi mua o te W.R.T. me tu aronui mat.]

Himene Powhiri.

He koa te powhiri ki nga tangata pono,

Kia nui haere te pai ki a tatou katoa;

He nui te koa o te mihi kia koutou.

Tomo mai ki te whare o o koutou hoa.

Me whawhai tahi te tangata kaka me te tangata iti,

Kia mutu te he kia nui haere te tika;

I runga i te mahi tika ka nui haere ai tatou,

Ka patua te hoariri ka ora te tika.

*To matou he wewete i nga here katoa,
O nga iwi, o nga reo, o nga whenua katoa;
Ahakoa te kaha o to matou nei hoa riri;
Ka hinga te he, ka ora te tika.*

•
W.M. E te Waati Rangatira Tepara e koa ana ahau ki te whakaatu mai i tenei Kanatieti kia whakaurua ano ki to tatou Oota.

W.R.T. E tino koa ana matou ki te karanga atu i a koe ki to matou Oota, hei hoa mo matou i tenei Rore.

E mohiotia ana e koe te pumautanga o to matou nei Opirikeihana, te nui whakaharahara hoki o to matou nei mahi; He mea tenei hei take mahi mo nga tangata katoa, ara te pehi i te haurangitanga. Tenei kua haere mai nei koe, ehara i te whakarite kau i to Opirikeihana engari ka rere mai hoki koe hei hoa mo matou i to matou nei mahi; kia uru hoki koe ki roto i to matou haringa nui. Kaore e poto te mahi mehemea e pupuri ana i te pereti anake, engari me takahoa hoki i nga mea katoa. "Mehemea ka tutahi tatou, ka tu ano, mehemea ka tu wehewehe, ka hinga." Na, tenei, ka koa matou ki te tuku mai ano i akoe hei mema tahi me matou, a e tumanako ana matou ka haere nui to tatou noho pai, marie, whai rawa hoki; to haere nui hoki o to tatou nei take. He nui te mahi kia mahia ano; E kaha ana te hoa riri; me tutahi tatou i runga i te aroha, i nga mahi, i nga inoi hoki. Ma te Atua e whakamanako i o tatou nei mahi. Kua maha nga mea i waiho noa kaore i ata mahia; engari me mahi tonu tatou i muri ake nei, a ka pumau to tatou nei mahi; me tu tonu tatou i runga i te Whakapono i te Tumanako, i te Aroha hoki; a mate noa.

Me hainatia to ingoa ki te Konetetuhiana: Me waiata nga mema i te himene nama 9.

*E Nga whanaunga me nga hoa kia tutahi mai,
Kia kotahi te hamama i te koa,
Kua haere nui to matou nei take,
Whakarerea te wehi me te ngakau rua.*

*Kua pereti matou kua pupuri i te ringa,
Hei te wikitoria to matou nei take.
He ope kua herea nei ki te aroha,
E whawhai ana kia manu ai te he.*

*[Kaore e kaia ana te kapa whakamate,
Kei te whakatupato i te hunga ke,
Kia whakarerea e te katoa;
Kia ki puru ai i nga mahi koa.
Kua pereti matou, kua pupuri te ringa,
Hei te wikitoria to matou nei tohe,
He ope kua herea e te aroha,
E whawhai ana kia manu ai te he.]*

[Ka mutu te hainatanga o te Konetetuhiana me haere te Maihara me te Kanatieti ki waenganui o te ruma.]

•••

W.R.T. Me hanga te ringi karapoti e nga mema.

[Me tuku iho te W.R.T. i aia me haere atu ki te Waati Maihara raua me te Kanatieti; me uru atu nga Apiha ke ki te ringi karapoti.]

W.R.T. Ka totoro atu ahau i te ringaringa matau o te hoa (*me hoatu te hariru*) ka hoatu ano te kupu pahi o tenei koata (*me hoatu i te kupu pahi*). Ma to tatou Waati Maihara e kakahu koe ki te Rikeria (*me whakakahuritia te Kanatieti*). A tenei kua uru mai ano koe kia matou, ki to matou nei Oota, me haere koe i runga i to matou manaakitanga.

I runga i te mana o te Karani Rore o te Oota o nga Kuru Tepara.

Ka ki ahau he mema o tenei Rore to tatou nei whanaunga; a, ka riro i aia nga mana kotoa, me nga tikanga, aha ranei aha ranei, o tenei Oota. A ma nga ture me nga tikanga katoa ia e awhina. Me haere tatou ki o tatou turunga, me uru hoki ki te ringi karapoti.

Na, tenei e tu hohou nei tatou, kua hoatu i te kupu pumau o tetahi ki tetahi; na ano te pai, ano te ahua eka o te nohoanga o nga teina o nga tuakana i runga i te whakaaro tahi, ma te mate anake e wewete nga here o nga hoa.

Powhiritanga i nga Manuhiri.

(Ehara tenei i te ture maro, e tika ana te whakahaere ke i nga mea, kei te W.R.T. te whakaaro.)

I.—Nga Haerenga Mai O Nga Manuhiri O Nga Rore Ke.

[Mehemea e haere katoa mai nga mema o nga Rore ke; me waiho nga nohoanga pai mo ratou; Me tonoa te W.M. me te W.T.M. ki te arahi mai; ma te W.M. e homai te tohu ara kia wha nga patukinga kaha ki te tatau o roto; ka patuki mai, me uakina te tatau me tomo mai era: me hoatu e ia mema, e ia mema nga kupu pahi era atu tohu hoki ki te Waati Kaari.]

W.R.T. Tena kia waiatatia to tatou himene powhiri, nama 19.

•••

[I te waiatanga o te himene, me whakaaritea nga manuhiri e nga Waati Maihara ki tu i mua o te W.R.T. me tu aronui mai.]

*He koa te powhiri ki nga tangata pono,
Kia nui haere te pai ki a tatou katoa;
He nui te koa o te mihi kia koutou.
Tomo mai ki te whare o o koutou hoa.*

*Me whawhai tahi te tangata kaka me te tangata iti,
Kia mutu te he kia nui haere te tika;
I runga i te mahi tika ka nui haere ai tatou,
Ka patua te hoariri ka ora te tika.*

*To matou he wewete i nga here katoa,
O nga iwi, o nga reo, o nga whenua katoa;
Ahakoa te kaha o to matou nei hoa riri;
Ka hinga te he, ka ora te tika.*

W.M. E te Waati RangatiraTepara, he mahi koa taku nei, ara te whakaatu i enei mema o * * * Rore * * * nama * *, kua haere manuhiri mai ki tenei Rore, a e whakahonore nei i a koe.

[Me whakahonore nga manuhiri me nga Waati Maihara; Ka utu atu te W.R.T.]

W.R.T. Tenei ka powhiri tatou i a koutou ki te aroha o nga hoa kia puta he pai kia koutou mo tenei haerenga mai. E whakawhetai atu ana matou mo to koutou haerenga mai, a e karanga atu ana matou kia noho tahi koutou me matou.

•

[Mehemea he W.R.T. he P.W.R.T. ranei, he T.K.W.R.T. ranei kei roto i te ope me karangatia ratou ki te noho ki te tiea, ki nga nohoanga ranei i te taha mau katau ranei o te W.R.T.]

II.—He Powhiri; Mehemea Ka Haere Mai Nga Apiha Takiwa, O Ratou Tepute Ranei.

[E ka haere mai nga apiha Takiwa nga Tepute ranei i runga i te mahi, me whakaaturia e te P.W.R.T. Ma te

W.R.T. e hoatu i tona tiea, kaua rawa e wareware ki tenei mehemea he Tepute Takiwa te Manuhiri.

Me haere te P.W.R.T. ki te ruma tuatahi me hoki mai, ano me hoatu i te tohu ki te tatau o roto, ara nga patuki kaha kia wha, i tera, kauakina te tatau.]

W.R.T. Tena me waiata tatou i to tatou himene powhiri, nama 19.

•••

[I te waiatatanga o te himene me arahina mai te manuhiri e te P.W.R.T. ki te W.R.T.]

He koa te powhiri ki nga tangata pono,

Kia nui haere te pai ki a tatou katoa;

He nui te koa o te mihi kia koutou.

Tomo mai ki te whare o o koutou hoa.

Me whawhai tahi te tangata kaka me te tangata iti,

Kia mutu te he kia nui haere te tika;

I runga i te mahi tika ka nui haere ai tatou,

Ka patua te hoariri ka ora te tika.

To matou he wewete i nga here katoa,

O nga iwi, o nga reo, o nga whenua katoa;

Ahako te kaha o to matou nei hoa riri;

Ka hinga te he, ka ora te tika.

P.W.R.T. E te Waati Rangatira Teparā. He mahi honore tenei, te whakaatu i a * * * kua haere mai ia ki te mahi i nga mahi o te * * *.

W.R.T. E koa ana o matou ngakau ki te powhiri ki a koe, e whakawhetai ana matou mo to haerenga mai, e koa ana matou ki te hoatu ki a koe he nohoanga i waenganui i a matou.

•

III.—Nga Haerenga Mai O Nga Karani Apiha.

[Mehemea he K.W.R.T. te manuhiri (he Tino Waati Karani Teparā ranei), me hoatu te W.R.T. i tona tiea ki aia; mehemea he Karani Apiha ia, me karangatia e te W.R.T. kia noho ia ki tetahi tiea i tona taha mauī, ki te tango ranei i te mahi tumuaki; me mau tonu te W.R.T. i tona Rikeria me noho ki te taha o te Apiha Tumuaki.

Me haere te P.W.R.T. ki te arahi mai i te manuhiri, i te hokinga mai Ka tae ia ki te tatau o roto, me hoatu i te tohu, ara, i nga patukinga kaha, kia wha; i reira ka uakina te tatau.]

W.R.T. Tena me waiata tatou i to tatou himene powhiri, nama 19.

•••

[I te waiatatanga o te himene, me arahina mai te manuhiri e te P.W.R.T. ki te W.R.T.]

He koa te powhiri ki nga tangata pono,

Kia nui haere te pai ki a tatou katoa;

He nui te koa o te mihi kia koutou.

Tomo mai ki te whare o o koutou hoa.

Me whawhai tahi te tangata kaka me te tangata iti,

Kia mutu te he kia nui haere te tika;

I runga i te mahi tika ka nui haere ai tatou,

Ka patua te hoariri ka ora te tika.

*To matou he wewete i nga here katoa,
O nga iwi, o nga reo, o nga whenua katoa;
Ahakoa te kaha o to matou nei hoa riri;
Ka hinga te he, ka ora te tika.*

P.W.R.T. E te Waati Rangatira Tepara. He nui rawa te koa o toku ngakau ki te whakaatu ki akoe ki tenei Rore hoki to tatou manuhiri tino honore a * * * He apiha Karani ia ko * * * o te Karani Rore o * * *

W.R.T. Haere mai; e whakahonore ana matou katoa ki akoe.

[Me hoatu te tuohu whakahonore e te katoa, ma te manuhiri e utu mai.]

W.W.T. Haere mai; Kua whai kaha matou i to haerenga mai.

W. Hapihana. Haere mai; me tau te manakitanga o te Atua ki runga i a koe, ki to mahi hoki i haere mai nei koe.

[Ma te P.W.R.T. e arahi te manuhiri ki te W.R.T. me hariru mai tera me ki mai.]

W.R.T. I runga i te koa whakaharahara e karangatia ana koe ki te noho tahi me matou.

Te Whakatunga o te Rore.

[Ma te Tino Waati Karani Tepara a whakatu i te Rore hou; ma tetahi Karani Waati Rangatira Tepara ranei, ma te Tepute kua whakamanatia e tetahi o raua ranei. I mua o te whakatunga me matua rapu mehemea kua hoatu tetahi pitihana (me nga moni e rite ana mo te whakaturanga), ki te He keretari o te Rore nui rawa, a mehemea kua tukuna mai he Kaata. Me noho te tangata whakatu ki te tiea ki te whakahaere i nga mahi, ki te whakarite hoki i nga mema hei apiha whakahaere i nga tikanga o te whakaturanga, me era atu mea. Engari, mehemea koia anake te Apiha, ka tika mana e kohi nga moni; e hoatu i nga oati ki nga Kanatieti, whakaako hoki i a ratou ki te mahi, kaore nei e tukua kia tuhituhia, hoatu hoki he tikanga mo o ratou haerere, whakarite hoki i te pootinga mo ana Apiha.]

Nga Mahi.

- Te kohikohinga o nga moni whakauru.
- Te tuhinga o nga ingoa o nga mema e tukua mai ana ki roto i runga i te mana tiwhikete.
- Karakia whakauru.
- Te whakaaturanga o te ingoa ki te Rore.
- Whakaritenga o tetahi Tepute o te Rore.
- Whakaritenga pootitanga hoki o nga Apiha.
- Whakamananga o nga Apiha.
- He tonono te Tepute o te Rore mo nga Tikiri.
- Whakaritenga i te po me te haora o te huinga i muri.

[Ka mutu enei mahi, ka karangatia e te Apika te Rore kia whakarongo ki aia.]

•••

Te Apiha whakatu i te Rore. E aku Whanaunga me aaku Tuahine; tenei kua whakapotoa nga ture me nga tikanga, e koa ana ahau ki te karanga atu ki nga mema o (te ingoa). Rore kia uru mai ki roto i to matou Oota. He mahi honore tenei ma koutou, mehemea ka tu pono ka kaha hoki koutou ki te mahi, ma tenei e haere ai te oranga mo koutou mo to koutou nei kainga; He mahi tapu te tiaki i nga tangata e noho pai ana; te whakaora hoki i te tangata haurangi, ki te whakaiti hoki i nga mate e puta mai ana i te kai waipiro; ki te whakamutu hoki i te hokohoko waipiro. Me mahi tahi koutou a me haere o koutou whakaaro i runga i te matauranga, i te aroha, me te whakaaro tika hoki; a kia whaihonore kia haere nui tenei mahi i runga i te pai o ta koutou noho marie; ko te tino putake o te kaha o tenei mahi, ko te noho pai o nga mema, he nui atu hoki te kaha o te mahi pai i o te kupu pai.

Kei whaitake te kupu whakahe, mo koutou me whai koutou i te pai anake; me whai tonu hoki i nga mea e tika ana te putake i roto i te tangata; A, i runga i te manaakitanga o te Atua ka kaha ta koutou mahi ki te whakahou i te ao nei.

Na, i runga i te mana o te Itinitipenetana Oota o nga Kuru Tepara; e ki ana ahau kua tika te tu o te Rore o * * * (te ingoa o te Rore); a i a ratou e whakarite ana i nga tikanga, e whakahonore hoki i nga ture o te Tino

Waati Karani Rore o te Ao; ka mou tonu i a ratou ona mananga katoa me o nga Rore katoa o to tatou nei Oota.

•
[Ka tika ano kia whakaritea e te Rore he komiti whakatakoto i nga ture pae ki te mahi hoki i nga mahi ke, a ka poto enei mahi; me whakamutu i te huinga ki te tikanga e tuhia ana i te 29 o nga wharangi o tenei pukapuka.]

Ma te Apiha Whakatu i te Rore e titiro te mahinga o te Kaata me tika hoki te hainatanga o te pukapuka whakatu i te Rore; me hoatu hoki e ia nga Tikiri tuarua, tuatoru; me te kupu ngaro ki te Tepute o te Rore.

Ko Enei A Matou Kupu—

Te Whakapono, Te Tumanako, me Te Aroha.